

ՄԵՃՄՈՒՄԻ ՄԵՊՄԱՐ

30 ԲԱՐՈՒ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-IAHBA
65 Grand'rue de Péra, Taxim, 65

Ապօրինի Փոխարար
Իսթանբուլի ինքնակառավարի իշխանի ֆրանգ
Հրապարակվում է 60 35
85 45
20 10

ՀԱՐՑԵՆԵՐԻ ԱՆՎՈՐՈՒՄ ԻՐԹԷՍԻ
ԿԻՆԵՄԱՏՈԳՐԱՖԻԱԿԱՆ ՆԵՐՎՈՐՈՒՄ
Իսթանբուլի արքայական թատրոնի օրհանգ
Թատրոնի ինքնակառավարի իշխանի ֆրանգ

مجموعه اخبار
کتابخانه قفسه جاده سی و ۷۵

ՀԵՎԱԼԼԵ ՄԻԼԼԵԹ

Տերտսիգ քիմիկ օլմազ, տերտսիգ, պայլեօլդ միլլեթ տե օլմազ. ֆազաթ էր-մէնի միլլեթին տերտի, թա իւք կիւ-նիւնտէն պէրու էքսիք օլմազը տըր. ես տիւնտի վէ խարիճի, ես ինձիմայի վէ հախտ տալիլի վէ միլլի, հէր կիւն պաւ պէտպալթ միլլեթ՝ զայլեւտէն, տերտսէն, պէտպալթ գուրթուլմալը տըր:

Շիւտի տէ, էրմէնի միլլեթին ու-մալմիլլեթի ուն օթուզ մէնէր գործըն-տա տէվրը Համիտին գուրթուլմա, զաղա-պիւն ուղարակողն, էնվայի իշխանէ վէ մէլազգաթ բէնէյիմաթ գաղտնի տան սոնրա, հալէա Անատոլի Շարգին շու ես պու թարափընտ էրմէնիլիկին պէոյլ-ք գուրթուլմա մէնալ պիր սընթի էնալի, Գիւրթուլի գուրթու, հիւքիւմէթ մէնալ-լարընը գաթիէթ վէ ֆիթուրըլըլը ալ-թընտա մալազգալ պուրթուլմա, ճան, ըրզ վէ մալլեթի կէնալկէն թէնիլքէնէր տիւ. չար օլտուղը կիւլի, երնէ պու գալմըն հալընը մէլէլ պու ֆաթիլի նալարըլա պէոյլ-ք գուրթուլմա ալը պուրթուլմա քիւ. չիւք պիր սընթի, Սթամբուլ մալլեթի տէ, պիր թերգիւնըն գուրթու, զաղապ, բէնէյի ալթընտա գալմըն օլմազ, անըն լիգա իթալիկ միւլքիւթ սէպէլիլէ, իւք սէնէտէն պէրի տիր քի, խաթէի միւ-լիլէնիլ թէնալիլ թանթը ինթիլգալա գուրթուլմա, վէ կէրէք հիւքիւմէթ գաղտնի տան, կէրէք քէնալ տալիլիլէն, միւլէթ օլտուղը ինթիլգալա թէնիլիլ վէ իսլաւալթ լաղըմէյի ինթա իսթմէլէք-տէ տիր:

Պիւլիլիւն էրմէնի գալմընը, ես Գիւրթու-լի վէ Տերտսիլէրիլէն, հալթա պիր թերգիւնըն կէրթուլիլէ գուրթու, միլլեթ-թըն, հէմալ ալի տէրէնէն հախտընը, մէլազգաթ թէնիլքէնէր իւգա իթմէլէք-տէ տիր: Գիւրթուլէր վան, Պիւլիլի, Տիւր-պէլիլ թարափընտ վէ մալալը սալ-րէտէ, սիւլալը, միւլալալալը, հալթ-իլ պուրթուլարը միլլեթալարընը, հալթ-իլ պուրթու, ըրզըն, մալլեթ թէնիլքէնէր իթմէլէք, վէ օ պիւլալէրէնէն նիլէլէրիլ գաղտնի վէ գըլալը, մալլեթի գալթ օլ-տուլմա, վէ նիլէլէր տէրէնէն սիւլալ-լարը գաղտնի տան մալլա գալարալ, հա-հալթընը, ըրզընը իւլթէ վէրալիլ-տէն պալալ, չար, մէլէլքէնէրիլ թէնիլքէնէր, մէլալիլքէնէն հիւքիլէթ մէլալիլ օլտուլարընտ, վալթալարը-նը, խալթալարընը պէլքի միւլէլպէտէն զալթ իթմէլէք տիրէր:

Անատոլիա էրմէնիլէրէ մէլքէն վիլալիլէրէն գալթ տէօթմէլէք, զալթ ու գալթ ինթա իթմէլէք, էրմէնիլիկին հախտ ու պալալալա խալթ կէթիլիլ-հոր իսթ, տիլէր թարափալ տա հալթընը պիր քիւմէ, քէնալ լէնիլալ պուրթուլ-տա պալթ գուրթուլիլէ վէ գալթալարըն-տա իսթիլալալ, նալալը պիր ճէմալ-թըն հալթալ վէ մէլալալիլէրիլ ալթիլէն չըլալալ, օլտու մալլէն վէ մալալալէրիլ մալալ ուղարակող: Կէրէք հիւքիւմէթ գալթ տէօթմէլէք վէ տէօթալիլէրիլ, ֆազալթ ինթալ իսթիլալ գալթ տէօթմէլէք, վէ սիլ տէ գալթընը տէօթմէլիլիլ տէ-մէլէ ճէլալէթ իթիլիլ հալթ, տէմէլ գալթ տէօթմէլէք տէ սէպէլ արալիլ: Հէլէ թուրթուլը թարիլէ, չիւլիլէ գալթալ

տիրապետըն գալթընըն վէ ֆիթուրէ-րիլալ հալթալ իսթիլէլիլ օլալ մէլէլէլ վէ տիրիլ ալալիլալ մէլէլ չէտիլ տարալէլէր վուրթուլիլ քի, էն սօթու տիրապետալ պիլէ ճէլէր մէլէլէլիլ բէյիլը թուրքիլէրիլ օլմազ իտալալալալ օլալալ, պու մէլէլէր թուրթուլալալ, վէ մէլէլէլ բէյիլալ տիր-գալթալալ տիրէլէլէրէք, չան ու չէրէլիլ թէնալիլ իթմէլէք պիր տալթալալ տուր օլմազ իսթմէլէք իսթ, վէ պիւլիլ ճէ-մալալ, միլլեթ մալլ օլալ, իտալալալալ, նէֆալալիլէրիլ մալ կէլէլ մէլէլէրէք, վէ պու մալալալ իլլիլ հալթըն, քիլալիլ, ալթիլալ վէ միւլթիլիլալ իրթիլքէնալ իսթիլէրէք, տիր վէ մէլէլէլ, իսթ վէ իթիլալալ նէրէտէ գալթ» տէօթալալ:

Իլլէ պիր գալթալ քի, մալլէլիլ նոգ-թալ նալարըլալ, Անատոլիա մալլէրիլ Գիւրթուլիլ վէրալիլ գալթալալ տա պէ-թիւք սալըլալ, կէրէք տիր:

Թերգիւն իլէ Անատոլիա էրմէնի գա-լթալալալալալալ գալթ էր տիրալիլ մէ-գալթիլ ինթա իսթ, գալթիլէր արալալալա-լիլ ֆալթ, թերգիւնէն մէլէլէլ վէ տիր-կէրէրիլ իսթ, պէտէլիլ օլմալալ տըր. թերգիւն պէոյլ-ք մէլէլէլ պէր կէրթիլէլ իսթ ու թէրալիլ թանթիլ իթմէլէք, իսթ-հալթ չարալալ վալթիլալալ տէ իրթալ կէլէլէր, լալթիլ տիրէլէրիլ նէ մէլէլէլ կէրթիլէլ, նէ մէլէլէլէլէլ. անալ վալթիլ-լիլ, պարալալալ իլլիլալ էր վալթիլ, չիւ-նալ պուրթու գալթալալ, գալթընէլ մէլէլէլ, զալթ ու գալթալալ հալթընը պալ-ալը, գըլալ պիր գալթիլ է ֆիթալալ պու-լալալ տըր: Պիւլալէրիլ պիրիլիլ, մէ-սալ օլտուղը ճէմալալալ ալթիլէրիլ հա-լալալալ վալթընէլ, չիւլալալ մէլէլէլ չալթընը թէնիլալ վէ թէլիլիլ իսթ, տիր-կէրէրիլ մէլալալ օլմալալալալ պիր ճէմալալ ալթիլալալ հալթալալ, զիլը իթիլիլիլ մէլէլէլէրէք մէլէլէլ պիր տէրէ-նէ թալիլիլ իսթիլալ ալալալալ օլտուլ-ալալ, պիլէլէլ պալալալ պիր նոգիլիլ նա-գալթալալ մալալալ մէլէլէլ լալթալ տըր:

Ֆազալ, հէր նէ օլալ, պու թարգ գուրթուլալ ալալալալալ կէրթիլէն մա-լալալալ, նէլիլէլալ ալի օլտուլ, միլլէ-թիլ մալլէն վէ մալալալ թէնիլալ իսթալալալ մալալ օլմալալալալ, միլլէթ իլլիլ հա-լալալ պիր ֆիլալէթ վէ պէտպալթընէք տէմէլ տիր քի, պու ելիլալալ իսթիլ պէոյլ-ք գըլալալ, իսթիլ քիւլիլ-ք գըլ-մէնալ օլտուլ, արալալալ վուրթուլալ տար-պիլէր, միլլէթիլ, տալիլիլ իսթիլալ վէ թէրալալալալ մէլէլ օլմալալալ մա-լիլ օլմալալալ տըր:

Անատոլիա էրմէնի իլլի կիւլիլ իլլէ վէ հիւքիւմէթիլէ գալթըն վալթիլէրիլ իլ-ֆա իթմէլէք մէլալալ օլալ պիր ճէմալ-թըն հէմէլ օլտուղը գալթալալ թէնիլալալ գալթ, նէ գալթալ հալթընէլ իսթ, էթիլալ միլլէթիլ քիւլիլ-ք պիր գըլալալ, թեր-գիւն ելիլալալալ հէմէլ օլտուղը տիրէր պիր նէլ թէնիլալալ տալիլ, թէնիլալալ հալթընէք վէ մալալալալ տըր, չիւլէր պու քիւլիլ-ք ճէմալալ տա, նալալալալ հա-լալալալ օլտուլ, նէ մէլէլէլ վէ քիլիլ-սիլ ալթիլիլ չըլալալ տըր, նէ տէ թերգիւ-նըն թէնիլալալալալ ուղարակալ սէպէ-պիլիլ վէրալ տիր:

Թերգիւն, միլլէթալալալալալ գա-լթիլէրիլ թէնիլիլ իթմէլէք իսթմէլէլ, չիւլէր պալթալալ պէտալ իթիլիլալ

վէնէլէլ, պիր մէլէլէլ վէ տիրէլէրիլ իսթ պէ-տէլիլ վէ նիլ վալթիլ տիրէլ, ֆազալ հէր իթիլ տէ պու գալթըն մալլալալ, իսթ-արալալալ պալալալ պալալալ հալթալալալ չա-լալալալալ իլլիլ. մալալալալ վէ նէլիլ-նէլէրիլ արալալալալ միւլալալէլէլ կէրթ-մէլալալ կէրիլ տուրալալալ, վէ պուրթուլալալ միլլէթիլ վէ վէրալալ իսթալալալ, տարալէրիլ մէլիլ իլլիլ, հիւքիւմէթ Օս-մալիլէն թէնալալալ չէտիլալալ իսթալ, վէ թերգիւն իլլիլ պալալալալ Ռոմ Գիւրթու-պիր չէրէլիլիլ նալալալ տիրէլէր պիր տէֆա սալալ տալթ իսթիլէլ:

ԹԵՐԳԵՆԱՆ ԵՒ ԻՐ ԺՐԱՊՈՒՍՆԸ

Ուրախալի է տեսնել, որ Թերգիւնի ալալալալալ քալալալալալալալալ զէմ արթիլալ կը գալթիլ Ալալ. Վարչ. Ժողովը ի կերպ հանկու համար թերգիւնի ալ-գիլ զէմ խորհալ չար և վալալալալ ծը-րալէրիլ: Ասոր սընէլիլ և կարկալալալ մէլ ալալալալ ունիլ Ս. Գիւ. Լուսալալ-րիլ Ուսումնարանը ալալալալալ ձեռնարկը, որ գուրթիլ ելալալալ ի գուրթիլ ելալալալ ալալալ մէլալալ գուրթիլ ցալթիլալ. հալա-լալալ որ թերգիւն պարալալալալալալ տեսալ էր ալալալալ պարալալալ մը չի-թուրթիլալալ և իսթալալալալալալ հանկ-ալալալ: Կարթէ հոս քանի մը զիտուր-թիլալալ ընկու, լուսալալալալ համար ժողովրդալալ մըտը իրալ վիճակիլ վալ:

Երկու տարիէ ի վեր Ուսումնարանը գալթալ էր ուսանելու տեղ ըլլալ, և այն թատրալալալ գալթալ էր մի քանի շալալալ թերգիւնալալալալալալ ձեռնը Ու-սումնարանի ալալալալալալ իր գործիք գործալալ, թերգիւնի քալալալալ ըն-կու, և այն լոկ թերգիւնի հալալալ շա-հուր և լիցուրիլ ալալալալալալալալալալ, ալալալ լիլալ ընկու, որ այդ ալալալալ-նիլալալ փոխալէն իրենք պարալալալալ-թիլալ ունիլ, իրենք իսթալալ յանալալալ տղոց ուսմալալ և դալալալալալալալալ տալալ: Սակայն անոնք մալալալ իրենք այս պարալալալալալալալ ժողովրդալալ իսթալալալալալալ, իսթիլալալալ, ալալ-կարալալալ կը սորլէնէլիլ: Բանի մը ալիկալ և շալալալալ պալալալալալալալալ ա-սոնք որոց նիլալալալ ի վեր հանել կ'ու-ղենք հալթիլալալ համար թէ ինչպիսիլ ան-ձիլալալալ չըլալալալալ է թերգիւն, որով յալալալ պիրիլ ըլլալ թէ ինչպիսիլ իր ընթացքը կը հալալալ իր քալալալ վար-դալալալալալալ: Այդ պալալալալալալալ շալալալ գիլթիլ որ ելիլ Ուսումնարանը Վարչ. Ժողովը հալթիլալալալալալ տալ ըլլալ, և քոթիլալալ հալթիլալալ, իրենք ալիկա-լալալալ և շալալալալալալալ իր յալալ պիրիլ գալ և իրենք պիր վալալալալալ այդ պալալալալալալ, ուստի ալալալ կերպով ոյթ կուտալիլ թերգիւնի, ոչ այնպիսի անոր բալալալ ուղղութիւն համալիլ ըլլալալալ, վալալիլ իրենք բալալ. հոգը չէ ոչ կրնալ և ոչ ալալալալ գալալալալ, այլ որովհե-տեալ թերգիւնալալալալալալ վարալալալալ տալ կը պարալալալ իրենք ալիկալալ-թիլալ և շալալալալալալալ և իրենք գըլ-պալալալ կը լիցնէլիլ: Ուստի կերպով մը իրենք հանգիստը կալալալ էր թերգիւնի հետ. անոր յալթութիւն մէլ կը տեսնէլիլ

իրենք ալ կեսնքի ալալալալալալալ. այս-պէս ըստ թերգիւնը զիրենք ալալալալ-գըրալ էր: Ու կ'երեւի թէ այս ալալալ-վալալալալալ իսթալ պալալալալալալ կըլալ է, որ այժմ Ուսումնարանին թերգիւնի ձեռքէն ելլալալ եր իրենք բալալ կը մը-նան, թերգիւն ալալալ միլալ կը խորհի գալալալալ հալթիլալ ընկու, ա-նոնք ալալալալալ ալալալալալ. հոգ չէ թէ անով ուրիլալ պիր վալալալալ: Ինչպիսիլ անիլալ վարալալալալալալ, Աստուծ իսթ... Ուստի թերգիւն թէն մէլ կող-մանէ ալալալալ ճիլալ կը թալիլ Ու-սումնարանը նորէն ձեռք առնելու, բայց միւս կողմանէ իւր այս պալալալալ պալ-տոնալալալալ վիճակը ալալալալալ մի-ջոցներ կը խորհի: Ա... վարալալալ որ կարծենք թէ ամենուն ծանօթ է էնիլ-րիլալալալ պալալալալ իւր հալթիլալ Պիլալ հալալ ըլլալ. վալալ զի ժա-մանակին սոյն թերգիւն մէլ այդ մալիլ բա-լալալ լուսալալալալալալ տուրալ էր. փալալալալ կրնալ այս թերգիւնի սոյն թերգը իսթալ և կարալ, նոյն այդ Ա. . . վարալալալ գըլալալալ զիւրալալ-տալալալալ միլ հալալ է թերգիւնի էնիլ-րիլալալալ: Արդէն ինչպիսի միլ կը հա-լալալալ ըրտը զինքը ճանչցողները, և ինչպիսի իւր ընթացքը և գործընթակալալ ցուցանեն, ինքն ալ, էնիլրիլալալ ընկու համար չինալալ էր. իւր բալալալ մէլ յալալալալալ է այդ, զոր չի կրնալ միւ-կալալալ:

Թերգիւն անկէ գործալալալալ ծալալալ-թիլալալալ կ'ալալալ ինչպիսի իսթ, վալալ զի այդպէս իսթալալալ էր ինքը իւր գալթ-նի գըրթիլալալալ եր թերգիւն հոսմ կը գալալալ: Բայց Ա. . . վարալալալ չէր ուղիւ ինչպիսի լալալալ վալալալ. ու հալալալալալալալալալալ միւս կողմա-նէ թերգիւնի ալալալ կալալալալ չըլալալ համար, ալալալալ իւր քալալալալալալալալալ ալալալալալալ իրենք Սոլալիլ կըլալ ալալալալ քանի մը անալ ու տա-լալ յոգալալալ իսթալ Արալալալ մէլ, թերգիւնի ալալալ չալալալ համար և ասոր փոխալալալալ վարալալալալ-թիլալ ալ ընդունալալ:

Բայց Ուսումնարանը ձեռքէ ելալ, ուսկից եթ ու կէս (7.50) ոսկի ալալա-կան կ'ալալալ ինչպիսի վրալ: Պէտք էր այդ վալալ գըլալ, ու այդ շալ իրալալալալ Ու թերգիւնի ինքը կ'ալալալ մը մալա-ւոր կ'անալալ, անկից հանելով նալալալալ որ յանալ ալալ չէ ոչ իւր շոլ գըլալալ թերգիւն մէլ և ոչ Արալալալ մէլ թեր-գիւնի ի պալալալալալալ յոգալալալալ գըլալալ: Եւ Ա. . . վարալալալ իրենք եղալ այս շոլալալ հալալալալալալալալ համար, իր շոլալ կը հալալ Ուսում-նարանի իր նալիլալ ալալալալալալ մի քանի փոքր 12 տարեկան տալալալ: Եւ անոնք ալալալալ իսթալ կ'ընէ ընկով որ ելիլ ասկէ վերը Ուսումնարան եր-թալալ պիր բալալալալ, և այս կերպով կը բալալալալալալալալ. Տղալ, գիլթիլ իսթալալալ ինչ է. անիլալ Աստուծ յոլ-անէն տուալ պալթ մ'է, որով զոլալալալ միլալ կը փոխալ, իսթ չէ կրնալ տուրիլ, որ երե յալալալալ անոնք մէլ միալալ: Վերը վերը կը իսթալալ. ու երե միւլիլ զը-ժոլիլ կ'երալ: Ասկի գալ երե միւլալալ-անէն ալ կը հալալալ իսթալալալ զոլալալալ

ու կրկն ըլլայ որ օր մըն ալ ֆնացած ժառանգակիցն իրենց վրայ յարձակին ու գիրեմք խելորդին: Ասիկա զոս այդ քանարարած շինփն մեջ սասանաներ կը ընտանին եւ երբեմն այդանդակ ծայրին կը նստեն, ու այդ շինփն մեջ մեկտեղեցողներն նկատարարին կը պատահանեն: Եւ զգեց սիրելոսն համար յարսմներ կուտան որ չըլլայ քե այդ դպրոցը երբաք. եթէ ձեր ծնողները որիկն, դեմ կեցիք. մի նկատարողիք, բացի, պատասխան, վստաքն զի իրենք ալ կը բանարարուն. ու իրենց գործերը ձախող կերպան, խեղճ ու աղֆաս կ'ըլլան, զգեց չեն կրկն ապրեցնել, ու եթէ յառնողին, կը նկատարանակ կը մեկտեղին ու դժոխք կ'երթան: Զեր ծնողայ ըսիք որ զգեց ուրիշ դպրոց դնեք. եւ եթէ կ'ուրիշ եւ Զոգեւոր Տեղը կը նստեցնեն որ զգեց քիերեմերու դպրոց դնեք—Թույլ ծնողքները արթնուն կենան եւ զգուշանան իրենց զաւակները այսպիսի անձիկ ըսով դրկել, վստաքն զայապաքի խօսքեր կ'ընան աղբիւր վրայ զաղեցողութիւն բանեցնել, ու մտքելին վրդուրիկ: Փոքրիկ տղոց այս յորդորականը կարդացող անձը ինչ նպատակ կ'ընայ ունենալ, տալուն է... Իւր նկարագիրը հասկննելու համար պատմենք ուրիշ միջադէպ մը, ինչ որ խնցիկը որուն խէն շինքն ուղեքն հաւատար. բայց փափաքելի է որ ան պարզուի: Նոյն աղբ. Ա. . . վարդապետը երկար փառնակի ի վեր Ուսումնարանի վերի յարկը կը բնակի. երբ Ուսումնարանը գլաւուեցաւ, Ա. . . վարդապետ Պէտիւքեանք կը գտնուէր. մի քանի օր վերջ, իր կարասիները տանելու նիւրը պարգիւ, եւ կը կարասիները տանելու նիւրը շնորհող ծառայները յուր տուէր են նոր նկատարողութեան անդամներուն, որոնցմէ մին գալով Ա. . . անկէ արածնուութիւն խնդրէր է իւր գոյքերը տանելու: Ա. . . իր անձնական գոյքերուն հետ մէկտեղ տարեր է նաեւ զպրօցին բաւարար կարասիները եւ երբ իրեն դիտուողութիւն ըրեր են, ինքը ըսեր է որ անոնք իրենն են, իւր գրասովը դնած է: Տեսնողներ կ'ըսեն որ երկու սալ կարասիք պացած է: Մինչդեռ շատեր կ'ըսեն որ Ա. . . իր գոյքերէ զատ զատ ուրիշ կարասիք չունէր. դրօքցին մէջ: Մերք չենք ուղեք հաւատար որ եկեղեցական մը, իրեն չվերաբերած կարասիները իրենն են ըսելով կամ առիթն օգտուելով իւրացնէ, վստաքն զի այս պարզապէս զողորթին եւ յափշտակութիւն է, զոր կը կրկնեք թէ եկեղեցական եւ պատուաւոր մէկը չենք: վերջին օրերս առի խօսելի այս խնդրի վրայ, ուստի պէտք է որ քնննուութիւն մը կատարուի եւ Ուսումնարանի նկատարողութեան կը խնդրենք բացատարութիւն մը տալ, եւ եկեղեցիները պարզաբանել: Աստուած տալ որ սուս ըլլալ հեռւ աղբ. դրօքցները, Ստալին մինչեւ այն որ լուստարաններ կը յետաձգենք մեր ընկերք զուգորդութիւնները:

Կը լսեմք որ Սյրուռեանն վարդապետ ալ Մեծ-Կղզիի Ժողովրդապետ անուանուած է. մինչդեռ Մեծ-Կղզիի Ժողովրդապետ Փափաղեան վարդապետ Թերզեանէ արածուեթիւնն առնելով մէկ ամսուան հասար Երուսաղէմ վազանով է. ուստի վերահաճին ասիիերեան պիտի մնայ իր տեղը ուրիշ մը անուանուած տեսնելով. Կ'արժէ հոտ ալ քանի մը զիտղութիւններ բնակու. Փափաղեան վարդապետ երբեմն այնքան տապ էլ տաք Թերզեանը ներքողելու, որ մէնչեւ անգործ կենդանի առլոր ներկայացուցց զինքը իւր մէկ յօրուածին մէջ. Փափաղեան վարդապետ անկեղծ էր իր յայտարարութեան մէջ. նա խաբուած էր Թերզեանի կեղծաւոր ընթացքէն եւ երբ վերահասու եղաւ Թերզեանի ողբոյն, եթէ ոչ հպիստաւի զո՞նէ չէզոք գիրք բռնեց; Թերզեան նեղքուտ զժգոհ էր Փափաղեանի այդ ընթացքէն եւ կ'ըսէր որ նա Արմաղանի մէջ յօրուածներ զրէ կ'պաշտպանութեան Թերզեանի բռնած քաղաքականութեան. Փափաղեան վարդապետ չկրնար իր խղճը հանգարանեցնել լուծիւթեամբ պատասխանեց Թերզեանի այդ հրաւերին. Սաղաքն Վերտուիսման տօնը արիւթ ընծայեց զրբքերը ձելու. Ժողովրդիս յան մեծ մասը չէր ազդեր որ ձայնաւոր Պատարագի մէջ Թերզեան

զգանի ահւեւը յիշուի. իսկ մի քանիներ, որոնք ծանոթ են կը պոպոզէին որ պէտք է ձայնաւոր ընէ և Թերզգեանի անտնոր յիշել Մինչև և անդամ ամոնի որը մէկը՝ Փափազեան պարզապակային ըսած է որ ինչին տուցի պարհի նաւի երէկ ձայնաւոր իրենէ ինչպէս յայտնի է, ձայնաւոր չեղաւ, վառն զի Փափազեան վարդապետ ուզած էր եկեղեցին կրթերը յազմեցնելու. թատերաւայր ընել. նախ այդ ամէր անմիջապէս Թերզգեանի քով շտնայր կ'տունէ և կը հասուցէ թերզգեան Փափազեան վարդապետը պատժուի. Ու. Թերզգեան իւր թէ չուզէր որ աշխարհականներ և եկեղեցականներու գործին խառնուին, յարմար առիթը կը փնտենէ անոր գտնայում տայաւ, իրարով մալ իր վրէժը բռնելու. Փափազեան վարդապետին, զանիկայ իւր ըսցականութեան ժառանգի պաշտօնանի ընկելով՝ Հայրեր ոսկին ծանր կ'ըսած է Թերզգեանի վրայ...

Հարցնող չկայ թէ ո՞ւր կ'երթանք այս
լնթացքով . . . :

ጥራፍጢካ

Միհանուս. — Թնրգեան էֆ. Ինն մէսէքը, պիբ չօգլարը խաթթը խաթթգամէթտէն շաշմահա, քէնտիլէրնտէն հիւ պէքլէն մէհէն պիբ թաղըմ հարաքեաթը իմքայէ սէվգ իթմիշ օլտւպ, էկէր պալէասէքի մէգալէտէ միւնտէրէ՛մ մալլումաթ աղբու իտէ, պուռնուռ ուս զ զապիլտէն առտ իլէ, պուռնուռ պաշգաճա թէ՛հապէֆ իտէրիլդ ի՛նքընըն, ճէմաթթմըմզ միհաննուս պալգասը, աիկէրէրն տաիի ախլէպգընը պօզմահա սէպէպ օլապիլէճէկիւնաէն, պուռնուսան էլվիլէ ճէմաաթթն իթիւտտ, հիւրմէթվէ թէլէճհիւհիւհիւ գապանմըլ օլանյարըն պու թէհիլքէ վէ պէլիլէտէն, հարօտ փորձաթըննտաա դուրթուլումա իլին, առըլ կիւսնա թօփումընըն օրթաաաա գալգաւաանըն ինապէլ Պարթաւն իսթիլումա իւտէրիլդ:

ԹԵՐԶԵԱՆ. ԽՈՍՏՈՎԱՆԱՆՔ ԻՇԻՆՏԷ

$$= (o) =: (o) =$$

Գեօրգիանուր քի թնդեաննն չախուր հա-
վաշ հավաշ ինորանուր իւգերինն չըգարը-
լանագ սորը : Պու չախսըն մագարարաթը ,
չխխիյէ գատար հալընըղ տպլէթճէ , միլ-
լէթճէ , հեղեթը իճթիտիւյեճէ օյաւըը հալ-
տէ , ախնէ , մէկհէպէ տախի գարար լէր-
սէյէ պաշուր իշը արը , լէ էկէր պու թա-
րիգ տէվաւ իտէլտէ , գօրգարըը չի թըն-
գեսան հեր քէչի Բիլիսէտնէ , Ս . ինոր-
նի րըլլաննուր տախի սօղուժմանա , ու-
չագ տուրմանա սէպէպ օյանագ սորը :

Իրզահ խոնելիմ.— ձէնասալքըմըզտան
մէւթէպղէր պրը զտխիւն վիճէսի, կ'չնէտէ
խոստովանանք օլմազ իշին խոստովանա-
նալարն ս կիտէր, բահիպ, էվլէլէն պու զա-
սընա, ք (Անթի-թըրքեանիւթմի'ին) տէյլի
սուլալմէն, զաւտը, «Պէշիմ, միլլէթէն իռ-
լէր իլէ մէզուլ օլմաւս վաղղըմ պիլէ հա-
աւըր, ալիլէն իշլէրիմէ, չօմուզալարմա
աննապէ քիթպալէթ իթմէքտէյլիմ) տէյլ ճէ-
վապ վէրրի, Լաքին բահիպ իսրար իտէ-
րէք, «Թըրքիան էֆ, ալէնիստէ սօղ
սէօյլէտիւն մի, օնա գարշը պիլ ֆիքրաէ
պուլունտըն, է, էլէր սէօյլէտին վէ պու-
լունտըն իսէ, սէնի խոստովանանք իտէ-
մէմ) տէր, զաւտըն թէճքար տէրքի, «Պէն
սպու հօլտա չէլլէրէ գարշյամ, վէ էկէր
հէր հալաէ պու խոստովանա իսրար իտիպ,
օլմաւսն պիլ շէլի իգրար իթմէք մը իս
թէհօր իտինի, խոստովանանք օլմագտան
սու վաղ կէլէլիւմ, Պոտնըն իւլվրինէ բա-
քաղ մէզուլրէյի խոստովանանք իթմէյն
բազը օլուր:

Շիրափ, պչովք, խոփեր, խոփք քեր
հանքը Գրիգորյանական վարդապետություն
տա, չու ես պու քերի քուհանի, աղիղկե
սրբապան կենդանու, ագաթի սիրիլե սը-
րաքան կենդանու սիր քեր, խոստովանա-
նալարանք, քերտի «բողոք» խոսիլ խոս-
տովանաք ի վիճք իշին, զոն գարշը պի-
շէյ սեղիթեան մի, պէշինտէ պէր Ֆիւ-
քերտէ պուլնանուն մը սիւալինի իրա-
թիթին Թիւրքան, հանքը փաղիղիթիլիլի
Սուրբաք սրբապանա պուլնանուն քեր
Սուրբէ գարշը քերտիսին տեղ սեղիթ-
մէքիք, պիւ քիմսին խոստովանա-

Լիթվէ կէճէք դատար պէօյիւք պիր ինէթ
ատա օյաւնուհօր:

Զէպէ վէ էվլլատ սահիպի օլան պիր
գաւորնա, Սէյն Թեբզանըն ալէհիւնաէ մի-
սին, էկեր ալէհիւնաէ իսէն, սէնի խոսառ-
վաւանք իտէմէմէ տմէք, — էօյլէ պիր ա-
տէմ իէլն քի, էֆքեաբը ումուսլիյէնէ
մահքիւմ վէ միլլէթճէ, տէվլէթճէ ահաբը
տէէնրի թանըրմը տրը, — աճապա խոստ-
աւանքը, քիլիսէյն, — ագալտի տնիլէյի-
լիսթիհզա իթմէք վէ Նէր քէսի Ս. իյօր-
հուրըլլարտան սօղութմահա սէպէպիլէթ
վերմէք աէյիլ՝ մի տիր :

Պոռնուսան տաճա օթուղ գըրդք սկնէն էվվէլէրէ գասար, էնալիտէն հիւզլըրէն, պիլնէրէնէ ախտարան, սկնէնէն իյնտէ պիր տէֆա տէյլը, պիր խալլի տէֆաար, պէօ-վլըք հօրվուրար միւնստիպէլէն Ս . Հա-րըրդու թիւնա հաղղմաղք իւղը խոտտ-վան սնայլարա միւրաճաաթ խտէրէր, վէ պու միւնթէրէս բուճանիլըր տէ՛ «որդի»-էրնիլն իշպու վաղիթէյն բուճանիլէսին, հաղղէթէն պիր բէտըր մանէլի մաղա-միւստ իշփա իլէ, անլէրթ թէսէլլի վէ հա-ղղէր խրթիթիտիւրըք հօլլընա թէշլիք իյ-լըրէթէն, պու իլւն, — միւնթէնալարա բիաթիթիլիլէ պէրաղէր, — քիլիտէյն, ա-գաթաի ալնիլէյն, քէնտի խոտաալարնա, մէնֆաաթ լարնա ալթ իթթիլիաղ խտէն վէ ալւն սէօյլէսէքլէրին պու կ'ան թէք-վիլ իթմէքաէն ինթինապ իթմէնէն, վէ մաթթթէսիւթ կէճնակէճն ախլաղը մէղ-մուճէ իլէ մաթթթաթք պուլլնա ըսնիպ-լէն հիւրէլլուսէն . քիլիտէլլէրնի սայըք պոչանիւրը վէ խոտալլանայլարա միւ-րաճաաթ խտէյլէրին առէթ բէք զիւա-տէ աղալմըք օլաղըրնը կէարբուսէք, պու-նա թէսաճիւլ օլունապիլլը մի . պունուն սէպէպի՛ պէօյլէ բէլիւր բուճանիլէր, պէօյլէ խոտալլանայլար, պէօյլէ բարաղլար տէլլի՛ մի տիր :

Անճաղ, Թերեղեանը գտադու ի՞նժմէք, ալէ՛ց՛նտէ՛ն աէօյէմ՛ը վէ պուլըն՛նոպ, վէ- չէ՛վ պիլր գապպա՛տֆ տախի՛ օլտա, պուլ- զապպա՛տֆ՝ րուճանի՛ տէլլէլ, սիեաաթ, միլլէլ, աիւնեէ՛վէ օլպալիլրէ՛ր։ Պունա՛ն իշլէն, միւմախիլ՛ցնի մուխալիֆի՛ օլտիւար, աիւն- ելլէլիւէ մուախէլէ՛ օլունապիլիլըր, տալլա- լարընը գալալ իտէպիլլըրէ՛ր, լաբըն հիւ պիլր վազըլ՛ պու հալ, —մէրոտ՛ն էմ՛մա- նուէլէլէ Գ-Բաթրիկին գուլանաարը թա- պիլր վէճօյէ։ — պիլր ջիւն-պալլընա գարշը չըգ՛նշ կիպի խառապանահալըսը թապա- ֆընընաան իսթիճի՛սպա «ձ արմախլու՛») վէրիպ վերմմէլէ՛ վէսիլէ օլտաճալ։

Թերզեանս մէսէշէնթի Տիւն-պապը օրապիւ-
սէ պիլէ, պիզէ, խոստովանանալար, քէնաի
առքիդէրիւնէ, Թերզեանս ալէ-
հինաէ պուլլնմազլըզը՝ քլիւսէնէ, մէզ-
հէպէզ դազառաթ սոտ իթմէլի տէշը,
պիլաքիս լէհինաէ պուլլնմազլըզը կիւնաոն
վէ դազառաթ սոտ իթմէլի տէշըլէ. զի-
րա իքի աշնէտէն պէրի միլլէթի թապուսար
իթմէշէ չալըան, քէնաի տէշֆլէրիւնն
հազալըլարընը, վէրաթէլի գաբալարը
պօզմազ հաթա ադդաուրմազ իսթիկէն,
խոստառընը, հըրը շանընը իլէրի կէօ-
լիւրմազէ իշն, տէլի պիւր բուսանիլէ,
հիշ պիւր քիմաշէ պիլէ աթվ օլընմառնազ
սուրէթիտէ հէր սիւրլիւ կնթրիզալարը,
թէտպիլէրիւ, թէշպիլիւսլէրի ինքա իթ-
մէքաշէ կէրի աւուրանսն պիւր քիմաէ,
քէնաիսի ինք հազընստն իմանընա ինոան-
լար վէ միլլէթիլէրաշէ պոշա, ձէնն-
լըմ Ալլահ նէզալիտնէ տալի մազպուլ օ-
լըմազ, վէ պու միսիլուլէր հազընստ
ալինէ տալի մաշքիւմիլէթի իլաւմ վէ-
րիւմէլի դապիլ վէ թապիլի օլմազ կէրէք
սիլը, Պինտէն ալէհ տալի, վաշիթէշնոստ
վիճառալարընա թապլ խոստովանանալ-
լար, հէկը քիմաշէնն շու հա պու էմը վէ
թաքիլիլէր ինաթիլմազ օլմառալազ, վա-
շիթէլի բուսանիլէլէրի իշֆա իտպիլ-
լէր, հիշ շիւպէշնիլզ հօզ ալը քի, քէն-
աի «գուրի»լէրինէ, խոստովանաճ էս-
նաշնտա, «արաքիւմ» վէրմէք իշն
«Թերզեանս ալէշիֆնտէմիւսն» տէշի սօր-
մանըվ, «Լէհինաշմիւսին» տէշի սօր-
մալը վէ անազքէ Լէհինաշ օլմալարընը դա-
նաշ օթ վէ կէանա՝ սոտ իթմէլի խոթէր
նապը քի պ էտան 12-14 սէնէ մոզ սո-
տէմ, հինէ Թերզեանսն կ-մաթրիլիկ

ինթրիկտայը իշին ճէմասթճա ֆէզէլէաւոէ
խաճիշ կէսթըրիտիտի վէ էքիտգորտան
լիէ բաճպան թարաֆընաւան տաքի պուռ-
նա շէտիտէն յուսալէֆէիթ վուզու պուշ-
տըը պիր վէմանաթ — օյ վազթիխալը
պարզըմըզու կէօրէ, — Թերդեանն պու-
կիւնքի քէնտիկէէն վէքիլի վէ ապըզ պօ-
րոտու օպն գաթի, ճէմասթմըրտու միւճ-
թէէնէ օպն գատըր խաստիշաննք ի-
տէքքէն, «Թերդեան թարաֆտարըմայն»
տէշի սիւալ իթմիշ, վէ էկէր գատըն էօյէ
օլաղըրնի աճօյնէ, Ս. Հաղորդութիխա
խաղաճազ օլաղը, մէքըուտէշէ «արճու-
կուս» վէքմիճէճէք իմիշ:

Մեծթիկեասիք պու. կիւն անդատորը
րի, էկէր Թիգրեան մէսէլէսի, հին-պապը
դաս պիլէ, աղբորսու պու. օլմալը ալը,
ֆազպի նէ՝ գատար Ղարիպ շէլ տիր քի,
12-14 ունէ կ'լվէլ պու. ֆիքրի պէհան ի-
տէն պիլը. րիմաէ՝ պու. կիւն իշպու. ֆիքրին
աղէկ'նաւէ պու. իշնաւոր. հախոր տանա
սըլէրսու. էօլլէ կէօրին'նուօր :

ԷՐՄԷՆԻ ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԵՍԻՆԻՆ

ᠭᠢᠷᠢᠨᠠᠨᠢ

Էրմէնիւելել մէսքիւն վիշայէթիւրն
վաղիյէթի հազզընտա ալընան մուհիպը
էնտիւէ խաղբլբլ ի. զէրինէ Էրմինի բաթ-
րիգիւնէնսինտէն Պապը Ալիյէ թագաւոմ
իաղիտիկինի ետզաըղըմը թագը, ըն, խիւ-
լաւտոր աբը:

Բաթրիքիսանէ, պու. Էնէն թագրիր իւ-
լէ, մուսալլազ օլան քեաֆֆէյի մէնէլէլէ-
րին սուրէթը զաթիէաւ հալլինի թալէպ
իտիսօր: Մէզըբոր վիլայէթերտէ պաշ-
լըմա միւլզըր՝ ճննիթիսուլիբէ իշղալ ինթ-
մէ քաէ սոր: Բաթրիքիսանէ, Էրմանլիէրին
պուլընտըղարը թէ՛համմիւլ օլընամապ ահ-
վալի պէր թաֆսիլ պէհան իթիփքուէն
սանքար, պու. հալլին սէվապը, դասէթ վէ-
նիս Ննթիճէնէրէ սէվապ օլադիլէնէկին-
տան, բաթրիքիլին վէ դաթ թրիքիսանէ մէճ-
լիւլէրլինին մէսուլլէյէթինի տէրէօհտէ իտէ-
մէնէնէլէլէրլինի պիլտըրմիշ սոր: Պատէհու-
թագրիրտէ, կէշէհաէ Ապզ. ժպզլտա հա-
սըր օլուն հէյէճանտաւ, ճըպպազ ճինտաու-
թլըն թէհալպի իլէ, Էրմանլիէրին ինաան
կիտի հաշառապիլմէսի իլին թէտապիրը
միւլէափրէնին իթթիլիտազը թալէպ իտիլ-
մէսիտաւն պահապ, Էկիբ հիւքիւմթ՝ ազ
պիր միւստէթ զարթընտա պու. հալլին ի-
նապալիքիլ իծրա իթմէզու, լաթթիլին վէ
բաթրիքիսանէ մէնէլէլէրլինին իսթիֆա
տէնէլէլէրի պէհան օլընմըլ տըր:

* * * Զարչեն պի՛ն կրնաւ բաթրիզ էֆ՛:
 Լօյլեմէն սօնրաւ սառլի Զտէ՛, գարու քէն-
 ետառլալ պրիւրքտէ Պապը Լկլիէ՛ աղի-
 մէթիւ, էլ վլէլա աալիէ՛ նազըրընը պիւն-
 ըթի ինմիշ, ֆոգաթ միւշաբրիէյնի պուլա-
 մառաղըրընը, նարպիէ նազըրը Լեւդիմ
 բաշազը զիւրաթիւ իլլէմիշ, վէ Լանաւ
 Շատախտա վուզու պուլան եէնի ճինա-
 եթիլէրի միւշաբրիէյնէ աախի պիւրիւր-
 մէքէ, գապիւնէնիւ գարաղաբը իճրա օ-
 լաւաւալ օլընմառըրընը սիւալ ինմիշ տիւր
 նազըմ բաշա՛ սօն վազըրաւարսան խա-
 պէրաւար օլմառըրընը, վէ էէրի վէխիմ
 պիւր շէյ օլմը օլաւ, շիւպնէսիդ խապիւրի
 սառաղըրընը սէօլլէմիշ, մառաֆիշի Վան
 սուքէր զ օմանտան լըրէն՝ էշգըրընը թաա-
 գիւ պ ինմէքաւ, օլըրընը վէ պուշաբրին
 տէրաւէսթի իշին օ կիւնիւն եէնիտէն թէ-
 լկրաֆիւր էպի վէլաթիկիւնի պէտան իլլէմիշ
 տիւր, Բաթրիզ էֆ՛՝ օրստան սաարաղալմ
 բաշահա կիտէրէք, էրմաշի միլլէթինին,
 վազը օլան միւրճառաթլարը, խուռուռա
 թագաղի իլլէտրիկի թաղրը նազըրնտա
 ճէլլապ պէքլէտրիկին պիւրիւրմիսնտա՝
 սաարաղաւ բաշա, ճէվազընտա, Վան
 վիւրալթիւնտէն կէլէն եէնի պըր թէլէկ-
 րաֆառ, Միւր Մ՛նէ իլլն, Իպմիւրին Զա-
 գըրճալըսնա միւսաւվի պիւր շաղը օլալը
 իշաբ խալիտիկին, վէ ուսթաղըլա ճըլ-
 տիւրլիւ ճինահաթը իճրառտէն սօնրաւ նու-
 առտաւ ֆիթրա իթտիկին, վէ սիզդումըն
 տէրաւէսթի իշին նէր կիճաւ թէաապիւրն
 իթթիխազ օլընաղըրընը, վէ Սթամպուր
 թէլէկրաֆիւր պիւրիւրիլէն նաւառիւրն պիւր
 զըմաւ միւսապէշա խուկիւնի, ֆազաթ

«Առումով պիր մուսլաֆագաթլա գոմի-
տեյի շէյ գաւամմը տըր: Էն նուֆըղ-
ազալարը պիլի: գոմիթէյի ֆըրգա իլէ
իրըշաիրմէք լիւզուլմընը Նիսս իթմիշէր
ր: Լաքին պու գաւար խալիսանէ
ր: Կէշմիշտէքի մէսուլլէթմարը պէօյիւք
ւֆուզ վէ իգթիսարարլընը Ղայէ իթ-
քէրինտէն տօյայր թէնսահֆ հիթմէ-

